

Zaaknummer : 01027332
Ons Kenmerk : ODH490714
Datum : 16-11-2022

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 25 maart 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de volgende adressen te Barendrecht en wordt aangevraagd namens Woonstichting Patrimonium:

- De Bergeend 1;
- Distelvink 10 tot en met 17;
- Ekster 1, Koperwiek 1 en Fazant 1;
- Kievit 1 tot en met 7 en 17;
- Kwikstaart 1, Kwikstaart 6 tot en met 18 en 30 tot en met 42 (even);
- Patrijs 1 en 16;
- Rietgors 15 tot en met 29, 37 tot en met 49, 61 tot en met 73, 197 tot en met 209, 219 tot en met 233, 247 tot en met 259 (oneven);
- Rietgors 2 tot en met 14, 26, 68 tot en met 82, 136 tot en met 150, 160 tot en met 172 (even);
- Zwaluw 1 tot en met 7, 22 te Barendrecht.

De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus en gierzwaluw, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2023 tot en met 31 december 2027.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Woonstichting Patrimonium;

- II. de voorschriften 1 tot en met 13 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 24 oktober 2022 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 31 december 2027.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - a de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
 - b het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - c relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één week van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. Meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Mitigatieplan renovatie Kwikstaart e.o. te Barendrecht' van 28 januari 2022 en de aanvullende informatie van 24 oktober 2022. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c de uit te voeren werkzaamheden;
 - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
 - g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 2 van het rapport 'Mitigatieplan renovatie Kwikstaart e.o. te Barendrecht' van 28 januari 2022 en de aanvullende informatie van 24 oktober 2022.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de voorziening op zo korte mogelijke termijn weer hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden door een ecologisch deskundige buiten de kwetsbare periode van de soorten. Bovendien moeten de tijdelijke voorzieningen zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 10 De tijdelijke voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode in acht is genomen waarin zowel de tijdelijke als de permanente alternatieven aanwezig en beschikbaar zijn. De verwijdering dient begeleid te worden door een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de huismus. Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.

Huisumus

- 11 Het ongeschikt maken van de nestplaats dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de huismus, die loopt van 1 maart tot en met 31 augustus, en buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden met gedurende drie tot vijf dagen aanhoudende (nacht)vorst). Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige. Het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd door middel van het plaatsen van weringborstels of rondschuim, mits geen gebruik wordt gemaakt van plakranden. Daarnaast dienen de nestplaatsen, vóórdat deze worden afgesloten, te worden gecontroleerd door de ecologisch deskundige op aanwezigheid van de huismus middels het lichten van dakpannen of vergelijkbaar zodat geen individuen opgesloten raken. De genoemde maatregelen dienen te worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recent geldende Kennisdocument Huismus (BIJ12).
- 12 De daken van de te renoveren woningen dienen in de permanente situatie toegankelijk te worden gemaakt voor de huismus uitsluitend doormiddel van het ontbreken van een vogelschroot of het plaatsen van vogelschroot ter hoogte van de vierde lat. De voorzieningen dienen gerealiseerd te worden conform het meest actuele Kennisdocument Huismus (BIJ12).

Gewone dwergvleermuis

- 13 Het ongeschikt maken van de huidige paarverblijfplaats dient te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis die loopt van 15 april tot en met 15 oktober en onder begeleiding van de ecologisch deskundige (vs. 4). Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. Omdat de exacte invliegopeningen van de aangetroffen paarverblijfplaatsen niet bekend zijn, dient het dak ter hoogte van Kwikstaart 1 en Rietgors 197 tot en met 209 in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden als verblijfplaats. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van minder dan 5 Bft) en deze dienen door de ecooloog te worden opgenomen in het logboek (vs. 2). Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 25 maart 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de volgende adressen te Barendrecht en wordt aangevraagd namens Woonstichting Patrimonium:

- De Bergeend 1;
- Distelvink 10 tot en met 17;
- Ekster 1, Koperwiek 1 en Fazant 1;
- Kievit 1 tot en met 7 en 17;
- Kwikstaart 1, Kwikstaart 6 tot en met 18 en 30 tot en met 42 (even);
- Patrijs 1 en 16;
- Rietgors 15 tot en met 29, 37 tot en met 49, 61 tot en met 73, 197 tot en met 209, 219 tot en met 233, 247 tot en met 259 (oneven);
- Rietgors 2 tot en met 14, 26, 68 tot en met 82, 136 tot en met 150, 160 tot en met 172 (even);
- Zwaluw 1 tot en met 7, 22 te Barendrecht.

De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus en gierzwaluw, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2023 tot en met 31 december 2027.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Quicksan Wet natuurbescherming renovatieprojecten Patrimonium 2021-2024, Blom Ecologie B.V., BE/2021/015, 17 februari 2021;
- Aanvullend onderzoek ecologie Kwikstraat e.o. te Barendrecht Complex 51, Blom Ecologie B.V., 2021-176, 16 december 2021;
- Mitigatieplan renovatie Kwikstaart e.o. te Barendrecht, Blom Ecologie B.V., 2021-1153, 28 januari 2022;
- Notitie beantwoording veroordeling conceptaanvraag Kwikstaart te Barendrecht, Blom Ecologie B.V., 15 maart 2022.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 20 oktober 2022 per e-mail verzocht om aanvullende gegevens.

Op 24 oktober 2022 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Notitie beantwoording veroordeling conceptaanvraag Kwikstaart te Barendrecht, Blom Ecologie B.V., 24 oktober 2022.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 4 april 2022 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus en gierzwaluw zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus en gierzwaluw te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Woonstichting Patrimonium is voornemens om de woningen aan de volgende adressen te Barendrecht te renoveren:

- De Bergeend 1;
- Distelvink 10 tot en met 17;

- Ekster 1, Koperwiek 1 en Fazant 1;
- Kievit 1 tot en met 7 en 17;
- Kwikstaart 1, Kwikstaart 6 tot en met 18 en 30 tot en met 42 (even);
- Patrijs 1 en 16;
- Rietgors 15 tot en met 29, 37 tot en met 49, 61 tot en met 73, 197 tot en met 209, 219 tot en met 233, 247 tot en met 259 (oneven);
- Rietgors 2 tot en met 14, 26, 68 tot en met 82, 136 tot en met 150, 160 tot en met 172 (even);
- Zwaluw 1 tot en met 7, 22 te Barendrecht.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- het controleren, repareren en vervangen van metselwerk en voegwerk;
- het isoleren van het dak;
- het plaatsen van HR++ glas;
- het aanbrengen en vervangen van spouwmuurisolatie;
- het vervangen van daken en dakgoten;
- het vervangen van kozijnen en ramen;
- het vervangen van dakgoten en HWA.

De renovatiewerkzaamheden starten naar verwachting in september 2023 en duren uiterlijk tot 31 december 2027.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek naar de huismus en de gierzwaluw is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus en het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017). Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2021). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Huisumus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Onder het dak van Kievit 1 tot en met 7 is één nestplaats aanwezig. De huismus vloog in via een kantpan ten hoogte van de noordwestelijke kopgevel van het woonblok. Met de geplande werkzaamheden gaat deze nestplaats verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. Op de volgende locaties zijn de nestplaatsen waargenomen:

- één nestplaats onder het gedeelde dak van Fazant 1 en Rietgors 61 tot en met 73, bij de kantpannen ten hoogte van de zuidelijke kopgevel;
- één nestplaats onder het gedeelde dak van Kievit 1 tot en met 7 en Rietgors 82, bij de kantpannen ten hoogte van de zuidelijke kopgevel;
- één nestplaats onder het dak van Patrijs 16, bij de kantpannen ten hoogte van de zuidelijke kopgevel;
- één nestplaats onder het dak van Rietgors 82, bij de kantpannen ten hoogte van de noordelijke kopgevel.

Met de geplande werkzaamheden gaan deze vier nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Achter de kantpan van het gedeelde dak van Kwikstaart 1 en Rietgors 197 tot en met 209 is één paarverblijfplaats aanwezig. Van paarverblijfplaatsen van de

gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Mitigatieplan renovatie Kwikstaart e.o. te Barendrecht' van 28 januari 2022 en de aanvullende informatie die is verkregen op 24 oktober 2022. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de soorten en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Huisumus

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaat één nestplaats van de huismus verloren. In het eerste kwartaal van 2023 worden twee tijdelijke nestkasten van het type VivaraPro NK MU 06 opgehangen aan de gevel van het woonhuis aan de Kievit 13 te Barendrecht. Er wordt hierbij een voldoende lange gewenningsperiode van minimaal drie maanden aangehouden alvorens de nestplaats ongeschikt gemaakt wordt. In de permanente situatie worden de daken van de te renoveren woningen toegankelijk gemaakt voor de huismus en uitsluitend doormiddel van het weglaten van vogelschroot of het plaatsen van vogelschroot ter hoogte van de vierde lat. Dit hebben wij ook opgenomen in voorschrift 12. Het gebruik van vogelvides is geen geschikt alternatief voor hetgeen dat verloren gaat. Dit wordt namelijk afgeraden omdat uit onderzoek blijkt dat de effectiviteit hiervan maximaal 5,36% is (Kennisdokument Huismus, 2021 en Vogelbescherming). De tijdelijke en permanente voorzieningen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recente Kennisdokument Huismus (BIJ12). In de directe omgeving van de huidige nestplaats bevinden zich daarnaast voldoende natuurlijke alternatieven. De groenstructuren die onderdeel zijn van het functioneel leefgebied van de huismussen blijven behouden. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de broedperiode, welke loopt van 1 maart tot en met 31 augustus en buiten koude perioden wordt het nest ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er huismussen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Dit wordt uitgevoerd middels het plaatsen van weringborstels in de dakgoten. Tevens worden flexibele compribandten, mits geen gebruik wordt gemaakt van plakranden, geplaatst onder de kantpannen waar het nest is aangetroffen. Daarnaast dienen de nestplaatsen, vóórdat deze worden afgesloten, te worden gecontroleerd door de ecologisch deskundige op aanwezigheid van de huismus middels het lichten van dakpannen of vergelijkbaar zodat geen individuen opgesloten raken. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 11. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdokument Huismus (BIJ12, 2022).

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Barendrecht. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Gierzwaluw

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan vier nestplaatsen van de gierzwaluw verloren. Omdat de werkzaamheden geheel plaatsvinden binnen de periode (1 september tot en met 15 april) waarin gierzwaluwen niet

in Nederland aanwezig zijn, worden de aangetroffen nestplaatsen niet ongeschikt gemaakt en worden er geen alternatieve voorzieningen geplaatst. In de permanente situatie worden 20 nestkasten, in vier clusters van vijf, van het type VivaraPro NK GZ 03 ingebouwd in de gevels van Rietgors 82, Kievit 1 tot en met 7 en Rietgors 82, Fazant 1 en Rietgors 61 tot en met 73 en Patrijs 16. In de directe omgeving van de huidige nesten bevinden zich daarnaast voldoende natuurlijke alternatieven. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017).

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Barendrecht. Gedurende het aanvullend onderzoek zijn in de directe omgeving van de desbetreffende nesten namelijk twaalf andere gierzwaluwnesten aangetroffen. Deze blijven behouden en vallen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaat één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. In het eerste kwartaal van 2023 worden vier, per twee geclusterde, tijdelijke vleermuiskasten van het type VivaraPro VK WS 01 opgehangen aan de gevels van de twee woonhuizen aan Kwikstaart 4c en Rietgors 195 te Barendrecht. In de permanente situatie worden vier vleermuis inbouwstenen van het type VivaraPro IB VL 06 ingebouwd in de gevels van de Kwikstaart 1 en Rietgors 197 tot en met 209 te Barendrecht op dezelfde oriëntatie als de originele paarverblijfplaats. Tijdens het vleermuisonderzoek vertoonde het gewone dwergvleermuis mannetje baltsgedrag over een groot gebied. Ter (over)compensatie zullen er volledigheidshalve twee additionele inbouwstenen gerealiseerd worden in gevels van Bergeend 1 en Kwikstaart 6 tot en met 18 te Barendrecht. In totaal worden er ter mitigatie van één paarverblijfplaats, zes permanente voorzieningen getroffen. In de directe omgeving van de huidige paarverblijfplaats bevinden zich daarnaast voldoende natuurlijke alternatieven voor de gewone dwergvleermuis. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.

In de actieve periode, van 15 april tot en met 15 oktober, wordt de paarverblijfplaats ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het inzetten van exclusion flaps. Omdat de exacte invliegopeningen van de aangetroffen paarverblijfplaatsen niet bekend zijn, dient het dak ter hoogte van Kwikstaart 1 en Rietgors 197 tot en met 209 in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden als verblijfplaats. Dit hebben wij ook opgenomen in voorschrift 13. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017).

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Barendrecht. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Concluderend

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatiewerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te

worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van ‘de volksgezondheid en de openbare veiligheid’ (*relevant voor de huismus en de gierzwaluw*) en in het belang van ‘de volksgezondheid, openbare veiligheid en andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale, economische aard of met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’ (*relevant voor de gewone dwergvleermuis*).

De volksgezondheid

De vijftien te renoveren woonblokken zijn gebouwd tussen 1980 en 1982. De woningen bestaan uit vier bouwlagen met een zadeldak met dakpannen. Vocht- en schimmelproblemen komen vooral voor in woningen gebouwd vóór 1992 en deze kans neemt toe naarmate de woning ouder is (GGD-richtlijn medische milieukunde. RIVM, 2012). Zo is er ook in de betreffende woningen sprake van tocht-, vocht- en schimmelproblematiek. Dit wordt bevestigd in de communicatie van bewoners richting een toezichthouder van Patrimonium. Er zijn verscheidene klachten ingediend met betrekking tot het huidige leefklimaat. Een vochtige omgeving, veroorzaakt door een gebrek aan isolatie en ventilatie, is de perfecte voedingsbron voor schimmels en huisstofmijt. Schimmels en huisstofmijt kunnen negatieve gevolgen hebben voor de gezondheid. Bewoners kunnen last krijgen van hun luchtwegen en allergieën en longproblemen zoals astma en chronische bronchitis ontwikkelen. In een Nederlands onderzoek uit 2000 kwam naar voren dat een slecht binnenklimaat in dat jaar de Nederlandse bevolking circa 70.000 gezonde jaren had gekost. De in 2007 verschenen studie ‘Gezondheidseffecten van woningen’ stelt dat per persoon een half procent van diens gezonde dagen verloren gaat door een slecht leefklimaat. De richtlijnen ‘GGD Richtlijn Gezonde Woningbouw’ van het RIVM laat zien dat het verbeteren van (binnen)lucht en thermisch comfort een hoge prioritering heeft. Het RIVM adviseert ter voorkomen van vocht- en schimmelproblemen de waterdichtheid, thermische isolatie en ventilatie aan te pakken (GGD-richtlijn medische milieukunde. RIVM, 2012). Bij de beoogde werkzaamheden, waarbij onder andere mechanische ventilatie en isolatie wordt aangebracht, worden de vorengenoemde aspecten aangepakt om het welzijn en de gezondheid van de bewoners te waarborgen.

Voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

Naast het zorgen voor een gezonder binnenklimaat ten behoeve van de volksgezondheid, is een ander doel het terugdringen van CO₂ uitstoot. Doordat de woningen niet tot slecht geïsoleerd zijn en de woningen met fossiele brandstoffen verwarmd worden, gaat er nu veel warmte verloren en is er sprake van een hoge CO₂ uitstoot. Bewoners geven aan dat de woonkamer koud en lastig warm te stoken is. Naar verwachting hebben de woningen in huidige staat energielabel D. Doormiddel van het uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden wordt minstens energielabel B behaald, waarbij de beoogde ontwikkeling bijdraagt aan het terugbrengen van de CO₂ uitstoot en het behalen van de, in het klimaatakkoord gestelde, duurzaamheidsdoelstellingen.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang ‘de volksgezondheid, openbare veiligheid en andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale, economische aard of met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’ voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de lage isolatiewaarde en vocht- en tochtproblemen van de woningen. Middels renovatiewerkzaamheden wordt minimaal energielabel B behaald. Dit kan alleen bewerkstelligd worden door dakisolatie en isolatie van de spouwmuren. Bij uitvoering van alternatieve methoden, zoals het isoleren van binnenuit, worden de beoogde energiedoelen niet behaald. Daarnaast leidt het renoveren van binnenuit tot

overlast voor de bewoners en gaat woon oppervlakte verloren. Daarbij komend zijn de vlieringen en zolders van de desbetreffende woningen niet toegankelijk doordat deze niet als verblijfruimtes worden verhuurd en deze daarom ook niet als dusdanig zijn gebouwd. Dit maakt de uitvoering van inpandige dakisolatie onhaalbaar. Ook zijn er nog steeds werkzaamheden benodigd aan de buitenkant van de woningen, zoals het vervangen van de kozijnen en glaswerk en het herstel van het voegwerk. Ook dan bestaat er kans op verstoring van de nest- en verblijfplaatsen van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis. Als toch inpandig geïsoleerd zou worden, gaan de aangetroffen nest- en verblijfplaatsen tevens verloren, vanwege gewijzigde klimatologische omstandigheden en vochttophopping door condensatie in de spouwruimte.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Barendrecht bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.